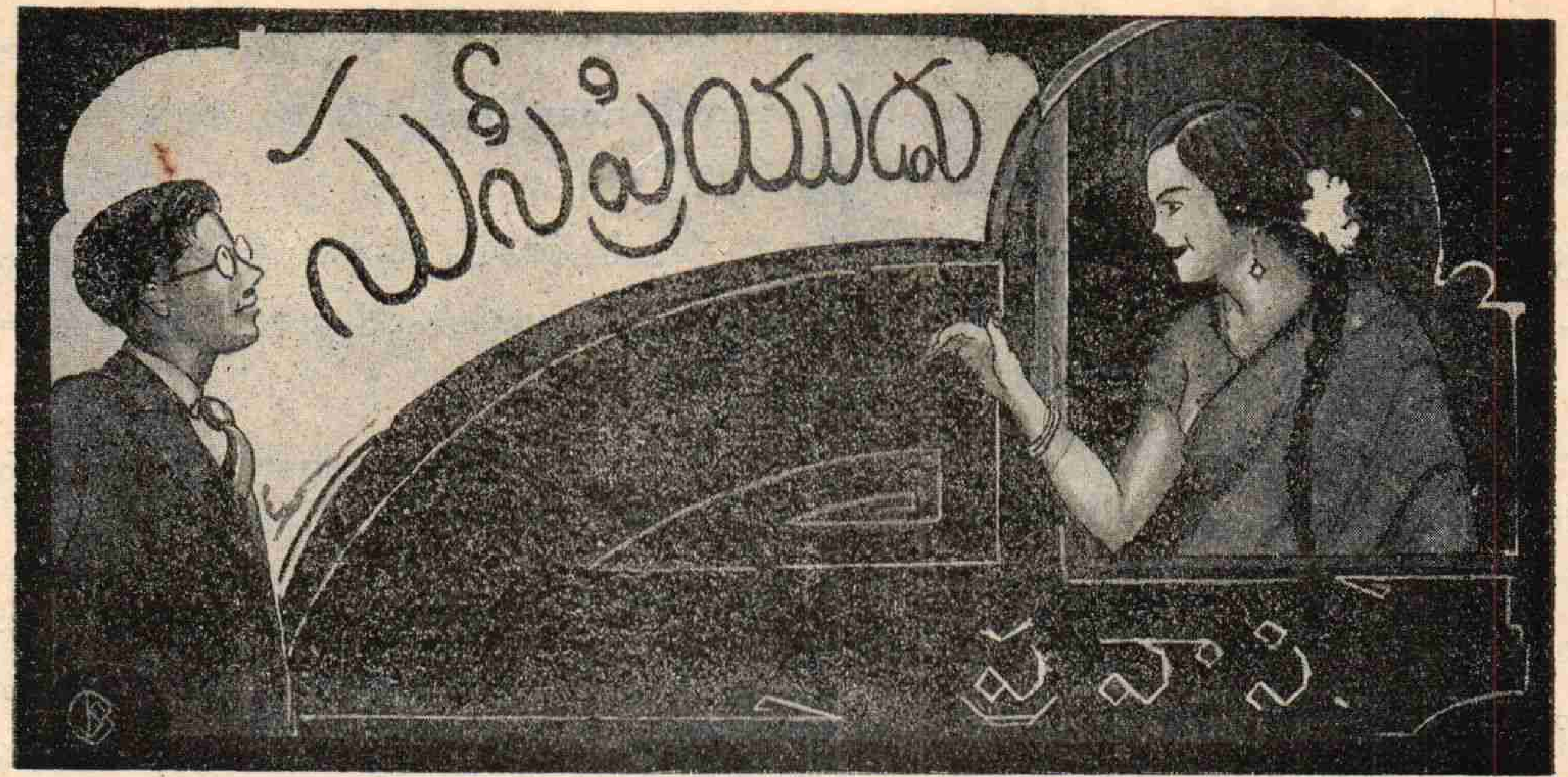

డ్రాయింగురూములో కూర్చుని శాంతమ్మగారు అప్పడే పోస్టుజవాను తెచ్చియిచ్చిన ఉత్తరాన్ని చదువుతున్నది.

శాంతమ్మగారి భర్త శామ్యుయల్ గారు ముప్పై యేళ్లు రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగముచేసి, డెప్యూటీకలెక్టరుగా రిటైరు అయి, పదిహేనేళ్లకు పైగా పింఛను తీసుకుంటూ అరవైయెనిమిదవ ఏట యిహలోకాన్ని, సంపాదించిన యావదాస్తిని, భార్య అయిన శాంతమ్మను విడిచిపెట్టి పరలోకం జేరారు. శాంతమ్మగారికి సంతానం లేదు. ఆమె వయస్సు అరవై యేళ్ల పైన ఉంటుంది.

'పాపం, దాసుదగ్గరనుండి ఎప్పుడు ఉత్తరం వచ్చినా నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంటుంది' అనుకుంటూ కళ్లకు పెట్టుకున్న సులోచనాలను తీసి చీర కొంగుతో తుడుచుకొని మళ్లీ పెట్టుకుని, రంగూనుండి ఆవిడతమ్ముడు ఏసుదాసు వ్రాసిన ఉత్తరం మళ్లీ చదవడం ప్రారంభించింది.

"సుసీ యిప్పుడు జాగ్రత్తగా ఉంటున్నదనుకుంటాను, చదువుమానినతరువాత. నీవెప్పుడూ అంటూ ఉండేదానవి- సుసీ పెంకెపిల్ల అని. ఇప్పుడు బాగా మారిపోయిందనుకుంటాను. ఏమైతేనేం, నీచేతుల్లో పెట్టాను. దానితండ్రికంటె జాగ్రత్తగా పెంచుతావని నాకు తెలుసు అదే నాకు ఆనందం."

'కాని పాపం దాసుకుమటుకు ఏం తెలుసు పిల్లల్ని పెంచడం!' అనుకున్నది శాంతమ్మగారు.

"ఈమధ్య నా పాతస్నేహితుణ్ని ఒకాయిన్ని కలుసుకొన్నాను యిక్కడ. వాళ్లది బెజవాడ. బాగా ధనవంతుడు. ప్రస్తుతం యిక్కడ కలపవర్తకం చేస్తున్నాట్ట. ఆయన ఈవారంలో దేశానికి వస్తున్నాడు. నీకు, సుసీకి కొన్ని క్రిస్మస్ ప్రెజంటుస్ పంపుతున్నాను ఆయనద్వారా. ఆంతోనీ చాలామంచివాడు. మన యింటివద్ద ఆయనను మర్యాదచేయడంలో యేమీ లోపం లేకుండా చూస్తావని నానమ్మకం."

చదవడం ఆపింది శాంతమ్మగారు. మళ్లీ సులోచనాలు తీసి తుడవడం మొదలుపెట్టింది.

'ఎవరీ ఆంతోనీ చెప్మా! పేరు ఎప్పుడూ వినలేదే! పడుచువాడు కాడుగదా! కాకుంటే బ్రతికిపోతాం. అయ్యోడా మళ్లీ యింకో అల్లరికి తయారు' అనుకున్నది తనలో తాను. ఉత్తరం చివరిదాకా చదివి మడతపెట్టి కవరులో మళ్లీ పెట్టింది దీర్ఘనిశ్వాసం విడుస్తూ.

తన తమ్ముడు ఏసుదాసు అంటే శాంతమ్మగారికి అమితమైన అపేక్ష. ఏసుదాసు బర్మాలో ఒక క్రిష్టియన్ కళాశాలలో యింగ్లీషు ప్రొఫెసర్. ఆయన భార్యపోయి పదిహేను సంవత్సరాలపైన అవుతుంది. ఒక్కతేకూతురు. వెతికి వెతికి పెట్టాడు పేరు 'సూసన్నా' అని. ఇంట్లో ముద్దుగా పిలుస్తారు 'సుసీ' అని. సుసీ చిన్నప్పటినుంచి చాలా అల్లరిపిల్ల. భార్యపోవటం, తనకేమో పరదేశంలో ఉద్యోగం అవడం, అక్కగారికి సంతానం లేకపోవడం ఈకారణాలచేత ప్రొఫెసర్ ఏసుదాసు సుసీని బందరులో శాంతమ్మగారివద్ద నుంచి చదువు చెప్పించవలసివచ్చింది.

సుసీ ఎంత అల్లరిపిల్లో అంత తెలివైంది. కాని ఆతెలివి పరీక్షలు ప్యాసవటానికి పనికివచ్చిందికాదు. వరుసగా మూడేళ్లు దండయాత్ర చేసింది స్కూలు ఫైనల్లో. శాంతమ్మగారు పూర్వకాలపు మనిషి. కట్టుబాట్లల్లో పెరిగింది. సుసీపద్ధతులు ఆవిడకు నచ్చవు. క్షణక్షణమూ మారిపోతున్న నవనాగరికత, కొత్త పోకడలు, ఊహలు సుసీమస్తిష్కంలో తాండవం చేస్తూ ఉంటాయి. 'దాంతో చనువుగాఉంటే లాభం లేదు. నిర్మొహమాటంగా ఉండాలి. బాగా కాఠిన్యం వహించాలి' అనుకుంటున్నది శాంతమ్మగారు.

అప్పుడే డ్రాయింగురూము తలుపు గర్ర్ అని నెట్టి లోపలికివచ్చింది సుసీ.

'సైముచూడడానికి వచ్చాను.'

'ఏమంత గాభరాగా రావాలా ఏమిటి! పావు తక్కువ మూడైంది. నాలుగు 'ంటలకు రెవరెండు కాంతయ్యగారి యింటికి వెళ్లుతున్నాను—'

'నేను రాను.'

'నేను వెళ్లుతున్నాను. నావెంట నీవుకూడా రావలసి ఉంటుంది.'

'కాని యివాళ నాకు వీలులేదు అత్తా. నాకు బోలెడంత పని ఉన్నది.'

'ఆహా' అంది వెక్కిరిస్తూ శాంతమ్మగారు. 'అయితే యివాళ యిల్లువదలి ఎక్కడికీవెళ్ల వని అనుకోవలసిందేనా?'

సుసీకి కొంచెం వింతగా ఉంది. ఇరుగుపొరుగు ముసలిముండలు శాంతమ్మచెవులో యేమైనా ఊదారా ఏమిటి!

'వెళ్లితే గోకీలతోటదాకా షికారుగా వెళ్లుతానేమో' అంది నెమ్మదిగా.

'సుసీ! నీవొక్కదానివే తోటలకీ, గీటలకీ షికారువెళ్లడం భాగుండలేదు. షికారువెళ్లాలనిఉంటే నాతో రా. అంతేకాని నీవు నాయింట్లో, నా అదుపులో ఉన్నప్పుడు చాలా జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించాలి సుమా!'

'ఆహా' అంది సుసీ. 'నీమాటలు నాకేం అర్థం కావడంలే అత్తా'

శాంతమ్మగారికి కోపం బాగా వచ్చింది. 'చెప్తా విను. నీవిట్లా ఒంటరిగా తోటల్లోకి షికారువెళ్లడం, కనబడ్డ ప్రతికుర్ర వెధవతో మాట్లాడడం, ఆవెధవల్లో కొందరునాయింటికివచ్చి కూర్చోడం, టీతాగడం, సిగరెట్ల పొగతో నాడ్రాయింగురూమునంతా నింపడం, వెధవ బాతాఖానీ కొట్టడం ఏమిటీ న్యూసెన్సు నాకు? ఇటువంటిపనులు నాకేమాత్రం యిష్టంలేదు. తెలిసిందా? నాతో రెవరెండు కాంతయ్యగారింటికి రావడానికి యిష్టంగా లేకపోతే యింట్లో నేఉండు. పొద్దున్నేమో రిబ్బన్లు కొనుక్కోటానికని మూడు గంటలు బజారంతా తిరిగి యింటికివచ్చావు. నీవెక్కడెక్కడికి వెళ్లింది బండీవాడు నాకు చెప్పలేదనుకోకు. మళ్లీ సాయంకాల మయ్యేసరికి తయారు షికారుకు. వెళ్లటానికి వీల్లేదు. వింటున్నావా?

సుసీకి పట్టరానికోపం వచ్చింది. మొహం కందబారింది. కాని పైకిమాత్రం నిర్మలంగా

'సరిలే అత్తా, యివాళ సాయంత్రం బహుశః షికారు వెళ్లవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను.' అంటూ పక్కన టేబిల్ మీద ఉన్న 'సండేటైమ్సు' పత్రికతీసి సీరియస్‌గా చదవడం మొదలుపెట్టింది.

'నీవు జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించకపోతే మీనాన్నకు నీవిషయమంతా వ్రాయాలిసి వస్తుంది సుమా! ఇల్లు జాగ్రత్త' అని శాంతమ్మగారు డ్రాయింగు రూములో నుంచి వెళ్లింది రెవరెండు కాంతయ్యగారింటికి ప్రయాణమై.

శాంతమ్మగారు బయటకు వెళ్లడం తరువాయి సుసీ చదువుతున్న పేపర్ని విసిరి నేలమీద కొట్టింది. మహాకోపం వచ్చింది. ముసలివాళ్లు ప్రపంచానికి పెద్ద న్యూసెన్సు. వాళ్లనాన్న అంటూ ఉండేవాడు ఆమె చిన్నప్పుడు - నీలాకాశాన్ని, పక్షుల్ని, వింతరంగుల మేఘాల్ని, మిణుమిణుకుమనే నక్షత్రాల్ని సృష్టించిన దేవుడే మండ్రగబ్బల్ని, బల్లుల్ని, తొండల్ని, తేళ్లు మొదలయినవాటిని సృష్టించలేదని! 'ఈ ముసలావిడ గోల యెక్కువై పోతున్నది. ఎక్కడిపీడ నాకు. ఇవాళల్లా ఇంట్లో యేడుస్తూ కూర్చోవాలి కాబోలు. పాపం రాజా తోటదగ్గిర కనిపెట్టుకు కూర్చుంటాడు నాకోసం. ఏలా చెప్పాల్రా' అనుకున్నది.

సూసన్న చాలా అందమైనపిల్ల. మంచి తెలివిగలది. దానికితోడు అతి గారాబంగా పెరిగింది. ఇంగ్లీషు భాషలో నవకవుల, నవలారచయితల ఊహలతో ఆమెతల నిండిపోయింది. తెలుగుకవులలో ఆమెను ఎక్కువ ఆకర్షించింది వెంకటచలం. ఎంకిపాటలు బాగాపాడేది. దీనికితోడు ఆమె నాలుగైదు సంవత్సరాలలోపల తయారై, ప్రపంచమంతట అనేకయవ్వనుల నుప్పొంగించిన పాశ్చాత్యఫిల్ములను చూచింది. ఆ భావాలే తన జీవితాన్ని నడుపుతూన్నవి. ఆమె లేత హృదయం యెప్పుడూ నవనవోన్మేషమైన 'రోమాన్సు'ను కోరుతూ ఉంటుంది. ఎప్పుడూ ఎవరో ఒక అందమైన కుర్రవాణ్ణి ప్రేమించడం, అది కొంచెం మాసిపోగానే మళ్లీ యింకొకణ్ణి. ఈవిధంగా సుసీ యిప్పటికి ఐదారుగురు యువకుల్ని ప్రేమించింది, మరిచిపోయింది కూడాను. అవి వింతరంగుల స్వప్నాలు. వార్ధక్యం తన నీలినీడలతో జీవనపథాన్ని కమ్మివేస్తూఉంటే ఈయవ్వన స్వప్నాల స్మృతే ప్రతివ్యక్తికి ఒకింత ఆనందాన్ని యిచ్చేది.

ప్రస్తుతం ఆవిడప్రియుడు పూరా అందగాడు. పేరు రాజారావు. మొదటిసారి కలుసుకున్నప్పుడే ఒకరిమీద ఒకరికి ప్రేమకలిగింది. కొన్నిరోజులనుంచి అతడు సుసీయింటి కెదురుగానున్న ఎలక్ట్రిక్ స్తంభాన్ని ఆనుకొని సుసీగదికిటికీవైపు తదేకదృష్టితో చూస్తూఉండేవాడు. ఒకరోజు సుసీ, ఆమెకుక్కపిల్ల లిల్లీ షికారు వెళ్లుతుంటే, ఒక పెద్దకుక్క లిల్లీ మీదికి దూకింది, అమెరికాలో అందమైన తెల్లదొరసానిపిల్లమీదికి నల్లనీగ్రోయువకుడు దూకేటట్లు. అప్పుడాతోవను వెళ్లుతున్న రాజారావు తనచేతికర్రతో ఆపెద్దకుక్కను తరిమాడు. ఈకుక్కల హడావిడిలో వీరిద్దరికి ప్రథమ పరిచయం కలిగింది. అంతా సినిమాలోవలె, నాటకాలు, నవలలోవలెనే ఉంది సందర్భం. ఇటువంటి అవస్థలో సుసీహృదయాన్ని రాజారావు ఎందుకు ఆకర్షించడు?

ఆరోజునుంచి యిద్దరూకలిసి తోటలోకి షికారు వెళ్లుతూ ఉండేవారు. ఒకరోజు అతడు చెప్పేశాడు సుసీ అసమానసౌందర్యం తన్ని యెట్లా పిచ్చివాడిని చేసిందో. సుసీహృదయం పొంగిపోయింది. రాజారావు నడివయస్సులో ఉన్నాడు. తన పాతప్రియుల్లాగా కుర్రవాడుకాదు. బాగా ఆరితేరినచెయ్యి. అటువంటివాడుకూడా తన అందానికి ముగ్ధుడయ్యాడంటే సుసీకి గర్వంకాదూ!

ఇక మిగిలిందేముంది? ఇప్పటికి అరడజన్‌మందికి పైగా అర్పించి మళ్లీతీసుకున్న ఆమెహృదయాన్ని సుసీ రాజారావుకు అర్పించింది.

ఇవాళ సాయంత్రం సముద్రపొడ్డుకు షికారు వెళ్దామనుకున్నారు యిద్దరు. శాంతమ్మగారి పుణ్యమా అంటూ దానికి ఆటంకం వచ్చింది. రాజారావు తోటలో కనిపెట్టుకుఉంటాడు.

ఇంతలోనే వీథితలుపు వేయబడ్డచప్పుడు అయింది. శాంతమ్మగారు బయటకు వెళ్లారన్నమాట దాని అర్థం.

'ఆహా' అంటూ ఒక్కదూకుదూకింది సుసీ కుర్చీలోంచి. 'అరే, రాజారావు తోటదగ్గర నుంచుంటే అత్త చూడదుగదా!'

చెంగునవెళ్లి డ్రాయింగురూము ఎడమప్రక్కన ఉన్న కిటికీలోంచి చూడడం మొదలుపెట్టింది సుసీ. దూరాన్న ఎలక్ట్రిక్ స్తంభాన్ని ఆనుకుని నుంచున్నాడు రాజారావు శాంతమ్మగారి యింటివైపు మాస్తూ. సుసీ చూచింది. వాళ్ల అత్త రెవరెండు కాంతయ్యగారి యింటివైపు చాలాదూరం వెళ్లిపోయింది. రోడ్డుమీద మనుష్యులు ఎవరూ లేరు. సంధ్యచీకట్లు కమ్ముతున్నవి. నెమ్మదిగా రాజారావుకు సైగచేసింది. సరే తమాగు కథానాయకుడు యెడమప్రక్క గేటులోనుండి ఆమె కిటికీదగ్గరకు.

'మై జ్యూలియట్!'

'ఇవ్వాళ షికారురావడానికి వీల్లేదు.'

'ఛా! మన అదృష్టం బాగాలేదు. ముసలావిడ వెళ్లిపోయినట్లుందిగా.'

'వెళ్లింది. కాని నన్ను బయటకు వెళ్లవద్దని చెప్పి మరీవెళ్లింది. ఆవిడ దేవాంతకురాలని చెప్పలేదూ.'

'మై గాడ్. పోనీ అట్లా దొడ్లోకి రాకూడదూ, మాట్లాడుకుందాం' అన్నాడు రాజారావు జేబులోనుంచి సిగరట్టుపెట్టె తీసి, ముట్టిస్తూ. నాలుగునిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా గడచిపోయినవి.

'ఉండు బలేఊహ తట్టింది!' అంది సుసీ ఆలోచనాపూర్వకంగా.

'చూడు. నీవు దర్జాగా లోపలకు రావడానికి ఆలోచన చెప్తాను. వీధి గుమ్మందగ్గరకు వచ్చెయి. శాంతమ్మగారున్నారా అని అడుగు. లేరంటారు నౌకర్లు. మిస్ నూసన్నా ఏసుదాసుగారున్నారా? అని అడుగు. ఉన్నారంటారు. లోపలికి తీసుకొస్తారు నిన్ను డ్రాయింగురూములో కూర్చుని మనమిద్దరం ఏకాంతంగా టీ పుచ్చుకోవచ్చు. ఏం!'

'కొంప మునగదుకదా. మీనౌకర్లు ఫలానా వాడు వచ్చాడని నాపేరు ఆవిడతో చెప్తే తరువాత'

'ఉండు! ఉండు'

మళ్లీ నాలుగునిమిషాలు ఆలోచనలో గడచిపోయినాయి.

'నీ అసలుపేరు చెప్పవద్దు. ఆ, జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆంతోనీగారు. మా నాన్న ముఖ్యస్నేహితులు ఇందాక మా నాన్న ఉత్తరంలో ఉంది. ఆయన్ని ఎప్పుడు మా అత్త చూడలేదు. అదిగాక నాన్నస్నేహితుడంటే చాలాగౌరవం మాఅత్తయ్యకు. నీవాపేరు పెట్టుకుని...'

బిగ్గరగా నవ్వడం మొదలెట్టాడు రాజారావు.

'అసామాన్యురాలవు సుసీ నీవు. ఏమిటా పేరు?'

'ఆంతోనీ. యస్. ఆంతోనీగారు. రంగూనులో కలపవర్తకులు. కాపురస్థలం బెజవాడ. ఈవారంలోనే బర్మానుండి దేశానికి వచ్చారు.'

సినిమానటులలో రాజారావుకు బాగా నచ్చింది చార్లీచాప్లిన్, హేరాల్డులాయిడ్, రామన్‌నవారో. ఛాయారూపమున చూచిన వారి విచిత్రలీలలు అతని జీవితమునకు ఆదర్శప్రాయము. ఆఛాయానాటక కథలే అతని జీవనాటకముగ పరిణామము పొందినవి.

రాజారావు నెమ్మదిగా బయటకు జారాడు. సుసీ కిటికీతలుపువేసి లోపలికివెళ్లింది. ఆమెకు బలే హుషారుగా ఉంది. గదంతా గంతులువేసింది. ఎదురుగుండా ఉన్న నిలువుటద్దంలో ఒకసారి తనమూర్తిని చూచుకున్నది. ఆమెసౌందర్యం ఆమెనే సమ్మోహపరిచింది. రాజారావును అచ్చెరువొందించిందంటే అబ్బురమేమిటి.

చెదిరిన ముంగురులను సవరించుకున్నది సుసీ. తనగదిలోకివెళ్లి తెల్లని జరీ అంచు చీర కట్టుకున్నది. అలంకరించుకుంటూ అనుకున్నది - బలే ఎత్తు. సిన్‌క్లయిర్ లూయీనవలలో ఇటువంటి సందర్భం ఒకటి ఉంది. భావుకుల ఊహలేగదా జీవితాలను నడిపేవి. అందుకనే అన్నాడు ఆస్కార్‌వైల్డు ప్రకృతి కళను అనుకరిస్తుందని.'

ఆమె తనలో తాను నవ్వుకుంటున్నది.

వీధి తలుపు తట్టినచప్పుడు. రెండునిమిషాలు తరువాత పనిమనిషి లచ్చి వచ్చింది.

'అమ్మగారండి, ఎవరో ఆంతోనీగారంట. అయ్యగారి స్నేహితులంట. పెద్దమ్మగారున్నారా అని అడిగితే లేరన్నాను. మీరున్నారా అని అడిగారు. ఉన్నారన్నాను. మీతో ఏంటో మాట్లాడాలంట. వచ్చి డ్రాయింగురూములో కూకున్నారండి.' అంది.

'ఆంతోనీగారా? ఎప్పుడువచ్చారు? తీసుకురా యిక్కడికి' అంది సుసీ విపరీతమైన ఆశ్చర్యం కనబరుస్తూ.

లచ్చి వెళ్ళింది.

సుసీగుండెలు దడదడ కొట్టుకోడం ఆరంభించింది. నిశ్శబ్దంగా కుర్చీలో కూర్చుంది.

ఇంతలోనే మళ్ళీ లచ్చి వచ్చింది. 'అమ్మగారూ, యిదుగో వారు వచ్చారు' అంటూ చెప్పివెళ్ళిపోయింది.

'దయచేయండి' అంది సుసీ బిగ్గరగా లచ్చికి వినబడేటట్లు.

తరువాత గొంతుమార్చింది.

'నాప్రియమైన సుసీ' అంటూ రాజారావు ఆమెను కౌగలించుకొని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. సుసీ చెక్కిళ్ళు ఎర్రబారినవి. రవ్వంత సిగ్గుకూడా వచ్చింది. జూలియట్, శకుంతల భిన్నతత్వాలు ఆమెమూర్తిలో మిళితమైనవి ఆనిమిషంలో.

రాజారావు అటూఇటూచూచాడు. 'ఎంతఅందమైన డ్రాయింగురూము' అన్నాడు.

'ఏదో మోస్తరు. ఆపక్కదే నా పడకగది. ఒంటిగానున్నప్పుడు అక్కడకూర్చుని టీ తాగుతాను.'

గదిఅంతా కలయబారచూచి 'చాలాబాగుంది' అన్నాడు రాజారావు. ఆతని చూపులని యెక్కువ ఆకర్షించినది సుసీకంటె ఆగది, ఆగదిలోని విలువగల సామాన్లు. కాని సుసీని మంచి హుషారులోఉంచాడు రాజారావు. ఆమె ఆనిమిషాన్ని తాను ఇమోజన్‌గా భావిస్తున్నది.

ఇద్దరు ఒకరికౌగలిలో ఒకరు కూర్చున్నారు ఇంతసేపు. చటుక్కున అందిసుసీ: 'దూరంగా కూర్చోండి, టీపట్టుకొని లచ్చి వస్తుందేమో!'

'ఆహాహా! ఆమాటే మర్చిపోయాను. అయితే సుసీ, చూడకూడదు లచ్చివస్తున్నదేమో!

సుసీ కొంచెం చమకిత అయింది. 'బాగుంది. నేనిప్పుడేపోయి వెంటనే టీ తీసుకరమ్మని లచ్చితో చెప్పి వస్తాను. టీ తెచ్చి అది వెళ్ళిపోతుంది. తరువాత మనమిద్దరం ఏకాంతంగా కూర్చుని టీతాగుతూ హాయిగా కబుర్లు చెప్పుకోవచ్చును' అంది.

'గుడ్ గర్ల్' అన్నాడు రాజారావు. సుసీ నవ్వుతూ వెళ్ళింది.

సుసీ వెళ్ళడంతరువాయి రాజారావు నెమ్మదిగా లేచాడు. టేబిల్‌దగ్గరకు వెళ్ళాడు. డ్రాయిర్లు అన్ని తెరిచి చూచాడు. శాంతమ్మగారి పర్సు ఉంది ఒకదాంట్లో. తెరిచిచూచాడు. మూడు పదిరూపాయిల నోట్లు, రెండు రూపాయిలు, కొంత చిల్లర ఉంది అందులో. ఇంతేనా అనుకుంటూ తనకోటుజేబులో పెట్టుకున్నాడాపర్సును. టేబుల్‌మీద ఒక బంగారపు గడియారం, గొలుసు ఉన్నవి. వాటినికూడ నెమ్మదిగా కోటుపక్కజేబులోకి జారవిడిచాడు. అదృష్టం కలిసివచ్చింది. శాంతమ్మగారి యింట్లోకి రావడం, వాళ్ళ డ్రాయింగురూములో కూర్చుని టీతాగడం, ఈలా జరుగుతుందని ఎన్నడన్నా అనుకున్నాడా రాజారావు. కాని అదృష్టవంతుణ్ణి ఎవరు చెరుపగలరు? సుసీ అతని పాలిటి అదృష్టదేవత అయింది ఆనాడు. 'కాని మనవేషం, డాబు, దర్జా, డ్రెస్సు విలువే ఉంటుంది ఒక వెయ్యిరూపాయిలు' అని అనుకున్నాడు తనలో తాను నవ్వుకుంటూ. పక్క టేబిల్‌దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అక్కడఉన్న ఒకటి రెండు చిన్న ఫ్యాన్సీసామాన్లను కూడ భద్రపరిచాడు. అందులో శాంతమ్మగారి బ్రాచి ఒకటి. ఖరీదుగలది. అది ఆమె తమ్ముడు ఆమె పుట్టిన రోజునాడు (క్రిందటిసంవత్సరం) రంగూనునుండి బహుమతిగా పంపాడు.

రాజారావు ఎదురుగుండాఉన్న నిలువుటద్దంలో తన విగ్రహాన్ని చూచుకున్నాడు. మీసందిద్దాడు. నేడు ఆంధ్రదేశంలో భావకవులవిధాన పెంచిన బాబ్‌జుట్టును

సర్దాడు. కళ్లజోడు తీసి తుడిచి మళ్లీ పెట్టుకున్నాడు. మళ్లీ టేబుల్ దగ్గరకు వెళ్లి జాగ్రత్తగా చూచాడుల అక్కడనుండి తీసిన వస్తువులు లేనట్లు తెలియకుండా పక్కనవున్న పేముకుర్చీ టేబుల్‌కు అడ్డంగా పెట్టాడు. కాగితాలు అన్ని సర్దాడు. మళ్లీ అద్దందగ్గరనుంచుని నెక్ టై సర్దడం ప్రారంభించాడు. అతని అద్భుత జీవితం అతనికే ఆశ్చర్యం కలుగజేస్తున్నది. వారంరోజుం యత్నము నేడు ఫలించింది. తనలోతాను నవ్వుకుంటున్నాడు. ఇంతలో సుసీ వచ్చింది.

'లచ్చి ఇప్పుడే టీ తీసుకుని వస్తున్నది. మరచిపోకుసుమా, రాజా, నీవు రంగూన్‌లో కలపవర్తకం చేస్తూన్న మానాన్న స్నేహితులు అంతోనీగారివి. జాగ్రత్త. సర్దాగా లేదు నీకు 'రాజా' అంది నవ్వుతూ.

'బలే హుషారుగా ఉందిలే' అన్నాడు రాజారావు.

ఇంతలో లచ్చి టీట్రే పట్టుకువచ్చి టేబుల్‌మీద పెట్టి వెళ్లిపోయింది. ఇద్దరు కూచుని టీ తాగుతున్నారు.

వీథితలుపుచప్పుడైంది.

'అత్త'.

'రెడీ టు మీట్ ది డెవిల్'

శాంతమ్మగారు లోపలికి వచ్చింది — 'రేవరెండు కాంతయ్యగారు, భార్య, ల్లలు, ఫెర్నాండెజ్ దొరగారింటికి వెళ్లారట. ఇంట్లో ఎవ్వరులేరు. సుసీ' అంటూ.

'ఈయన ఎవరు?'

'ఈయన నాన్న స్నేహితులు ఆంతోనీగారు. బెజవాడకాపురస్తులు. రంగూన్‌లో కలపవర్తకం చేస్తూంటారు. నిన్ననే వచ్చారట దేశంలోకి. మనల్ని చూడటానికి వచ్చా'రంటూ పరిచయంచేసింది సుసీ.

'నమస్కారమండీ, శాంతమ్మ గారూ! మీ తమ్ముడు ఏసుదాసుకి నాకు చాలాస్నేహం. తప్పకుండా మా అక్కయ్యగారింటికి వెళ్లమని ఆయన మరీ మరీ చెప్పాడు. 'సుసీ చాలా కొంటెపిల్ల. మాఅక్కయ్య చాలా జాగ్రత్తగా పెంచుతున్నది' అని అంటూ ఉండేవాడు. ఇవాళ మీదర్శనంచెయ్యడం నాకు చాలా ఆనందంగా ఉన్నది. సుసీ చాలా అల్లరి పిల్ల. ఆ అమ్మాయిని జాగ్రత్తగా, మంచిప్రవర్తనకలిగి ఉండమన్నాడు కూడా' అని అన్నాడు అంతోనీ.

'వింటున్నావా సుసీ' అన్నది శాంతమ్మగారు విప్పారుతున్న ముఖంతో.

శాంతమ్మగారు అల్పసంతోషి. కాస్తపొగుడుతే ఆమెఅంత మంచిమనిషి లేదు. సుసీ విషయంలో ఆమె

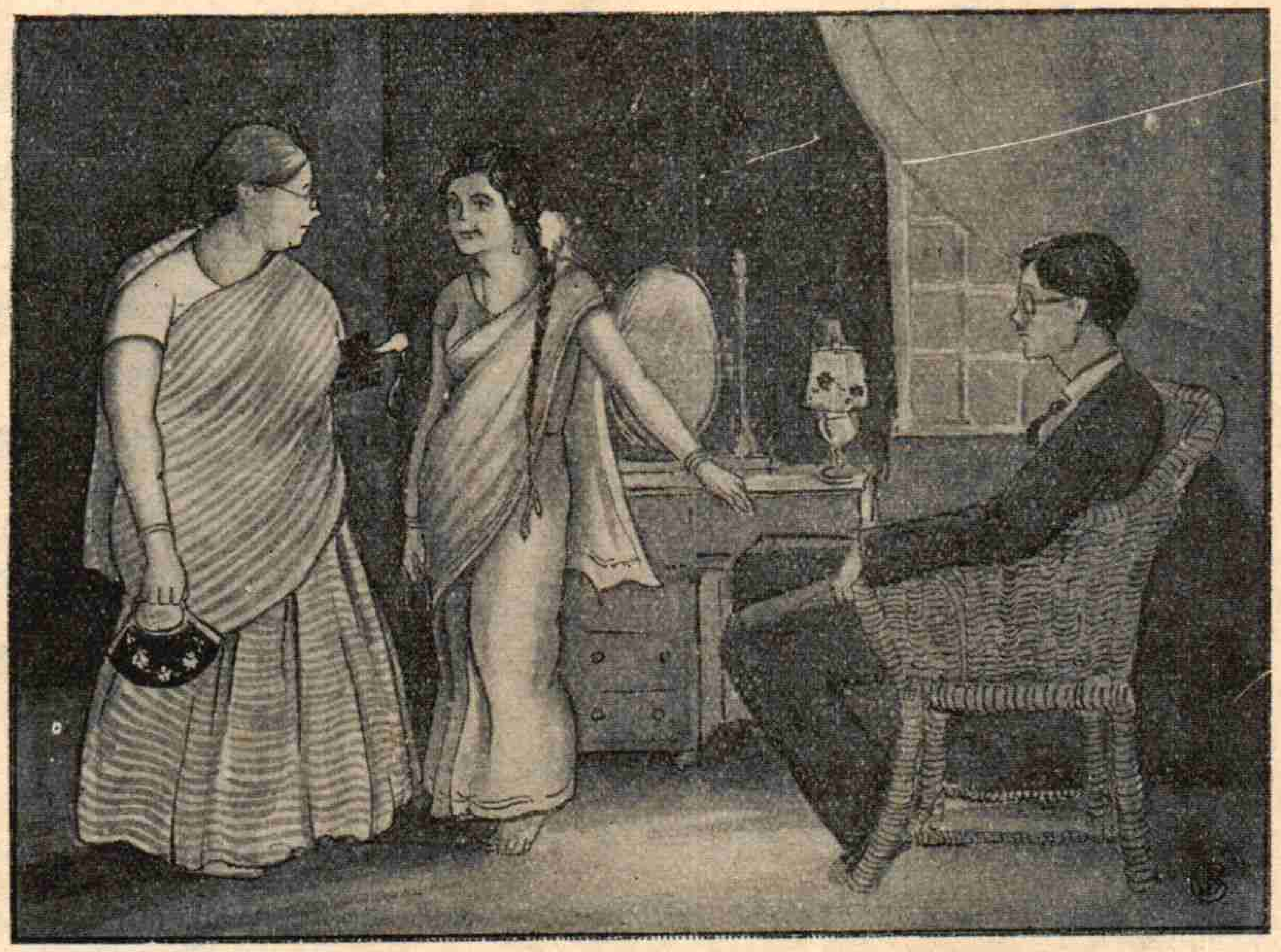

'ఈయన నాన్న స్నేహితులు అంతోనీగారు'

అభిప్రాయాలతో ఇంకొకరు ఏకీభవిస్తున్నారంటే వారు ఆమెకు ఆప్తమిత్రులు. ఆమెకు ఖులాసాగా ఉన్నది. ఆంతోనీవైపుతిరిగి

'ఈకాలంలో పడుచుపిల్లల్ని అదుపులో ఉంచడం మహాకష్టమండి, అంతోనీగారూ!' అన్నది.

సుసీకి వొళ్లుమండిపోతున్నది.

'మానాన్నకు నేనంటే చాలా ప్రేమలే. ఈయన చెప్పేమాటలు శుద్ధ అబద్ధాలు' అని అంది కోపంతో.

సుసీకి కోపం ఎక్కువౌతోంది. రాజారావు తన గుట్టు బయటపెట్టేస్తాడేమోనని భయంగా కూడా ఉంది. ఇంతలో వాకిట్లో రోడ్డుమీద మోటారుకారు ఆగిన శబ్దం వినిపించింది.

లచ్చివచ్చింది గదిలోకి. 'అమ్మగారండీ, ఎవరో ఆంతోనీగారంట. రంగూన్ అంట. దాను అయ్యగారి స్నేహితులంట. మిమ్మల్ని చూడ్డానికి వచ్చారండి' అంది.

సుసీగుండెలు దడదడ కొట్టుకుంటున్నాయి. విపరీతంగా భయంవేస్తోంది. నవ్వుకూడా వస్తోంది.

ఇంతలో ఆంతోనీగారు లోపలికి వచ్చారు.

'నమస్కారమండి. శాంతమ్మగారు మీరేనా?'

'మీ పేరేమిటి? మద్రాసీ పొరబాటు చెప్పిందేమో!' అంది శాంతమ్మగారు గంభీరంగా.

'నా పేరు ఆంతోనీఅండి. నేను వస్తున్నానని మీ తమ్ముడు ఉత్తరం రాశానన్నాడే నాతో. మేమిద్దరం పాత స్నేహితులం లెండి'

'మాతమ్ముని స్నేహితుడు ఆంతోనీ యిక్కడే వున్నాడే' అంది శాంతమ్మగారు నిమ్మదిగా.

'ఇక్కడా' అన్నాడు ఆంతోనీ రాజారావుకేసి చూస్తూ. 'నాకేం అర్థం కావడంలేదు. నేనేనండి ఆంతోనీని.'

రాజారావుమాత్రం సామాన్యుడా? మంచి తరిఫీయత్ పొందిన చెయ్యి అతనిది యీవిద్యలో.

కొంచెం హేళనగా ఆయనవంక చూస్తూ అన్నాడు:

'బలేవాడవల్లే ఉన్నావయ్యా! మంచియెత్తు ఎత్తావే! ఎక్కడనేర్చావు యీవిద్య? రంగూన్‌లో కలపవర్తకం చేస్తూఉన్న ఆంతోనీవి నీవా? నేనా? పిచ్చిపిచ్చివేషాలు వెయ్యకు. ఖబర్దార్! నువ్వు రుజువు చెయ్యగలవు నీవే ఆంతోనీవని?'

'ఓ తప్పకుండా చేయగలను' అన్నాడు ఆంతోనీ.

'చెయ్యి' అంది శాంతమ్మగారు. 'మాకు చెప్పమని ఏంచెప్పాడు మాతమ్ముడు.'

'అన్నాడు ఏసుదాసు: సుసీ చాలా తెలివైన పిల్ల. ఆమె బాగా నవనాగరికతా వాతావరణంలో పెరిగింది. ఆధునిక కవులభావములు ఆమెకు చాలా ప్రీతికరములు. మా అక్కయ్య శాంతమ్మ పూర్వకాలపు మనిషి. ఆవిడకు ఈనవీనపద్ధతులు నచ్చవు. సుసీ స్వేచ్ఛను ఎప్పుడు అరికట్టడానికి యత్నిస్తుంది. అది నవీనశాస్త్రజ్ఞులు ఒప్పుకోరు. ఆలాచేయకుండా సుసీని ఆదరణతో పెంచమనిచెప్పు అని'

'నీమాటలకు ఈయనచెప్పే మాటలకు సంబంధమేలేదు. నువ్వు మాతమ్ముణ్ణి అసలు ఎరుగున్నట్లేలేదు. నీవు రంగంలో రెండేళ్లమట్టి ఉన్నావంటావుగదా. మా తమ్ముడి స్నేహితుణ్ణి అంటావుగదా. ఎరుగుంటే చెప్పు ఆబ్రూచి ఎప్పుడు కొన్నాడో!' అంటూ శాంతమ్మగారు డ్రాయర్ దగ్గరకు వెళ్లుతుంది.

రాజారావుకు గాభరా యెక్కువ అవుతూవున్నది. శాంతమ్మగారు డ్రాయర్ తెరుస్తున్నది. ఈసందడిలో రాజారావు తనజేబులో భద్రపరచిన, షుమారు నూటయేభై రూపాయిల ఖరీదుగలిగి రంగూన్ కమలములతో బాగా పనితనముగా తయారుచేయబడి తమ్ముడు ఏసుదాసు తనకు ప్రెజంటుగా పంపిన బ్రూచిని నెమ్మదిగా ఆంతోనీగారి లాంగుకోటుయొక్క విశాలమైన పక్కజేబులోకి జారవిడిచాడు.

శాంతమ్మగారు డ్రాయరంతా వెతికింద. బ్రూచి కనబడలేదు. సాధారణంగా ఆవిడ ప్రతి ఆదివారం చర్చికి వెళ్లేటప్పుడు ఆబ్రూచిని పెట్టుకునే అలవాటు. మామూలురోజులలో దాని నివాసస్థలం ఆడ్రాయరే.

'ఏమైంది నాబ్రూచి? ఈసామానంతా చెల్లాచెదరై ఉందే. సుసీ ఈసామానేమైనా సర్దావా నీవు' అంది ఆమె కోపంతో.

'నాకేం తెలియదు అత్తా. నేనెందుకు తీస్తాను.'

'మరేమైనట్లు నా బ్రూచి?'

రాజారావు మధ్యకువచ్చి 'శాంతమ్మగారూ, నాకు చాలా అనుమానంగా ఉంది. ఈ పెద్దమనిషి మారు పేరు పెట్టుకుని రావడం ఇదంతా చూస్తేనాకు...'

'ఇదేదో దోపిడిబేరంలాగా ఉంది. మా ఫ్రెంచిపేటలో ఈమధ్య రకరకాల దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయట. అన్నట్లు ఇందాక చెప్పింది సందు చివరనున్న మీయమ్మగారు—'మీయింటి కెదుటనున్న లాంతరు స్తంభందగ్గర నుంచొని ఎవరో మనిషి మీయింటికేసి చూస్తున్నాడు మూడురోజులనుండి. అని' 'నీవేనా ఏమిటి ఆపెద్ద మనిషివి'అంది శాంతమ్మగారు ఆంతోనీవైపు తిరిగి.

సుసీకి ఈసంఘటనంతా చాలా అసహ్యంగావుంది. తాను మనసారా ప్రేమించిన రాజారావు పెద్ద టక్కరని తెలిసింది ఇప్పుడు. పైగా పెద్దమనిషి ఆంతోనీగారికి చాలాఅమర్యాద జరుగుతున్నదనికూడా తెలుసుకుంది. రాజారావునిజవిషయం తెలిసినతరువాత ఆమెకు ఆతనిపైన ప్రేమపోయి అసహ్యం కలిగింది.

ధైర్యంతో ఆమె 'అత్తా! చూడు. ఇందులో ఏదో పెద్ద పొరబాటు జరిగి ఉంటుంది.' అని అనబోతుండగానే రాజారావు అడ్డువచ్చి

'అమ్మాయీ, నీవు ఊరుకో. తొందరపడవద్దు' అని ఆంతోనీగారివైపు తిరిగి

'అయ్యా, క్షమించి మీజేబులు కాస్త చూపించండి' అన్నాడు.

ఆంతోనీగారు కోటుజేబులలో చెయ్యిపెట్టి తీసేసరికి అందులోంచి శాంతమ్మగారి బ్రూచి, బంగారపు గడియారం బయటపడ్డవి.

'చూచారా, శాంతమ్మగారు! ఈయన ఏలాటి పెద్దమనిషో. ఉండండి. ఉండండి. పోలీసులను పిలుచుకువస్తాను' అంటూ రాజారావు గది గడప దాటుతున్నాడు.

'ఏయి, ఆగు' అన్నాడు నిర్ఘాంతపోయి చూస్తున్న ఆంతోనీ.

'నీవు మద్రాసుటక్కర్లను చంపిపుట్టినట్లున్నావే?'

శాంతమ్మగారివైపు తిరిగి—'అమ్మా, నేను ఫలానా అని రుజువుచేసుకోగలను' అని అంటూ ఉండగానే రాజారావు అడ్డువచ్చి—

'రుజువు చేయిస్తా. శాంతమ్మగారూ, పారిపోకండా చూస్తూఉండండి. నేనిప్పుడే పోలీసుస్టేషన్‌కు వెళ్లి వస్తా'నని జారాడు గదిలోనుండి.

'ఏమిటే ఘోరం! శాంతమ్మగారు, వాణ్ణి అలాపోనిస్తారేమిటి? ఏమమ్మా, సుసీ, నీవుకూడా నన్ను మరిచిపోయావా? క్రిందటిసారి రంగంలో నీవు ఉన్న

'చూచారా, శాంతమ్మగారు! ఈయన ఏలాటి పెద్దమనిషో.'

ప్పుడు నా మోటారులో షికారు తీసుకువెళ్లేవాడిని కాదూ ? జ్ఞాపకం లేదూ '

' లేకేమండి ' అంది సుసీ. 'కాని, వీళ్లు నన్ను మాట్లాడనిస్తేనా ?'

' శాంతమ్మగారూ, మీకు తెలియదు. మీరు బాగా మోసపోయారు. ఇదిగో నాకార్డు. ' యస్. ఆంతోనీ, రంగూన్ ' అని లేదూ. చూడండి. ఇదుగో మీ తమ్ముకు వ్రాసియిచ్చిన ఉత్తరం. మీకు, సుసీకి ఆయన పంపిన ప్రజంట్సు ఇవిగో అంటూ ఒక డాలర్ గొలుసును,ఒకదంతపు గాజులజతను తనలోపల చొక్కా జేబులోనుండి తీసి ఉత్తరం, తన విజిటింగుకార్డుతో సహా టేబుల్ మీద పెట్టాడు ఆంతోనీ.

శాంతమ్మగారికి యింకా నమ్మకం కుదుర లేదు.

' అసంభవం. కాని దస్తూరి దాసుదేనే ' అంది ఉత్తరం చదువుతూ.

' నాకు అగోచరంగా ఉంది యిదంతా ' అంది నిస్పృహతో.

ఇంతలోకే బయట మోటారుకారు స్టార్టు అయిన చప్పుడు వినబడ్డది.

శాంతమ్మగారు అతిజాగ్రత్తగా గదితలుపు లోపల గడియవేసి, తలుపు ఆనుకొని నుంచుంది—ఆంతోనీ పారిపోతాడేమోనని.

చెయ్యడానికి ఏమీతోచక ఆంతోనీ డ్రాయింగు రూము కిటికీలోంచి చూచాడు. ముఖం కందబారింది. శరీరం వొణికిపోతుంది. పట్టరాని కోపంతో

'అయ్యో శాంతమ్మగారూ, ఆదొంగ వెధవ నా కారులో పారిపోతున్నాడు.'

డ్రాయింగురూములో వున్న గడియారం ఏడు గంటలు కొట్టింది.